

ร่าง มาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการค้าอาวุธสงคราม

การค้าอาวุธสงครามเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติเป็นอย่างยิ่ง จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าอาวุธสงครามได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในหลายๆ กรณี อาทิ ขบวนการค้ายาเสพติด ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งขบวนการเหล่านี้จะมีกิจกรรมที่เคลื่อนไหวเป็นประจำ ต้องมีกองกำลังคุ้มครอง จึงจำเป็นที่จะต้องใช้อาวุธสงครามในการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงกลุ่มมือปืนรับจ้าง ที่จะต้องมีอาวุธซึ่งมีอำนาจร้ายแรงอย่างอาวุธสงคราม เข้าประหัตประหารบุคคลที่ได้รับจ้างมา เป็นต้น

นอกจากนี้ยังปรากฏในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับการจับกุมอาวุธสงคราม อยู่โดยตลอด เช่น กรณีการจับกุมอาวุธสงครามที่ลักลอบค้าอาวุธกันตามแนวชายแดนจังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ การจับคลังแสงอาวุธสงคราม โดยกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ กรณีอาวุธปืนสงครามหลายชนิดหายไปจากกองกำกับตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จ.อุดรธานี เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นต้น สภาพการณ์เหล่านี้ส่งผลให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนคนไทยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งของการค้าอาวุธสงคราม คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องและแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยอาศัยช่องทางจากความหละหลวมของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ รวมทั้งขาดการควบคุมและกำกับดูแลอย่างเข้มงวด จริงจังและเคร่งครัด

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะอนุกรรมการป้องกันการทุจริตด้านความมั่นคง พิจารณาแล้ว เห็นว่าการค้าอาวุธสงครามในประเทศไทยนั้น ได้ทำกันอย่างเป็นขบวนการมาช้านาน มีวิธีดำเนินการที่หลากหลาย และมักจะมีบุคลากรจากภาครัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเห็นสมควรที่จะดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการค้าอาวุธสงคราม แล้วเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการค้าอาวุธสงคราม ตามนัยมาตรา ๑๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเท็จจริง

การศึกษามาตรการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการค้าอาวุธสงคราม ได้กำหนดนิยาม “อาวุธสงคราม” หมายถึง อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ใช้เพื่อ ‘การรบ’ เป็นหลัก เป็นเครื่องมือสังหารที่มีประสิทธิภาพในการทำลายล้างสูง โดยศึกษาจากเอกสาร กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ข้อเท็จจริงจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และเดินทางไปสอบถามข้อมูลและแลกเปลี่ยนความเห็นกับตำรวจภูธรจังหวัด และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ที่มีปัญหาการค้าอาวุธสงคราม โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๑. ภาพรวมการค้าอาวุธสงคราม

ในภาพรวมของการค้าอาวุธสงคราม จะกล่าวถึงเส้นทางการค้าอาวุธสงคราม ขบวนการค้าอาวุธสงคราม การสะสมอาวุธสงคราม ความเกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิตอาวุธเอกชน กรณีอาวุธสงครามสูญหายไปจากส่วนราชการ การจับกุมอาวุธสงคราม และการค้าอาวุธสงครามทางอินเทอร์เน็ต โดยลำดับ

๑.๑ เส้นทางการค้าอาวุธสงคราม

ประเทศไทยมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ๔ ประเทศ คือ ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งในแต่ละประเทศต่างมีปัญหาภายในประเทศที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า สงครามภายในประเทศกัมพูชา หรือขบวนการก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่มีความต้องการอาวุธสงคราม และเกิดขบวนการค้าอาวุธสงครามขึ้น

๑.๑.๑ แนวชายแดนไทย-กัมพูชา

ตลอดแนวชายแดน ไทย - กัมพูชาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จุดแรกด้านจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม - โอลิมปิก ประเทศกัมพูชาบ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน อำเภอท่ายาง จังหวัดสุรินทร์ จุดผ่านแดนถาวรช่องสะง่า - เสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา บ้านแซร์เปร์ ตำบลไพรพัฒนา อำเภอกงสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และสามเหลี่ยมมรกต หรือช่องบกในอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย บริเวณรอยต่อพรมแดน ๓ ประเทศ ได้แก่ ไทย กัมพูชา และลาว ที่อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งทางภาคตะวันออก ในส่วนของจังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด โดยอาวุธสงครามส่วนใหญ่จะถูกส่งจากประเทศกัมพูชาแล้วถูกส่งขึ้นทางภาคเหนือเพื่อส่งขายให้กับชนกลุ่มน้อยหรือขบวนการค้ายาเสพติดซึ่งได้ราคาดีกว่าการขายให้กับลูกค้ารายย่อยภายในประเทศ หรือในกรณีกลุ่มขบวนการลักลอบตัดไม้พยุงที่ต้องการอาวุธสงครามเพื่อใช้ในการคุ้มกันขบวนการของตนเอง โดยผ่านทางเส้นทางธรรมชาติที่มีภูมิประเทศที่ขึ้นลงหรือเข้าออกได้สะดวก และตามเส้นทางที่การควบคุมของเจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวดพอ

ในช่วงสงครามกัมพูชา ๓ ฝ่ายนั้น ทั้งสหรัฐอเมริกาและจีนต่างก็ให้การสนับสนุนอาวุธแก่ขั้วอำนาจต่างๆ ของกัมพูชา โดยประเทศสหรัฐอเมริกาส่งอาวุธปืน เอ็ม ๑๖ มาช่วยฝ่ายนายพลลอนนอล ส่วนจีนส่งอาวุธมาให้ฝ่ายเขมรแดง และหลังสิ้นสุดสงครามภายในประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งนำไปสู่การลงนามสันติภาพโดยจัดตั้งรัฐบาลผสม ๓ ฝ่าย จากการเลือกตั้งทั่วไป เกิดภาวะขาดแคลนอาหาร ทหารทั้ง ๒ ฝ่ายจึงนำอาวุธปืนที่ใช้ออกมาขายเพื่อนำเงินไปซื้ออาหาร ในสมัยนั้นเมื่อทหารฝ่ายหนึ่งเข้าตีอีกฝ่ายได้สำเร็จก็จะฆ่าและยึดอาวุธมาเก็บไว้ บ้างก็เอามาห่อผ้าแล้วฝังดินไว้ พอต้องการใช้เงินก็ไปขุดออกมาขาย ประกอบกับประเทศไทยได้ส่งผู้อพยพชาวกัมพูชากลับสู่ประเทศจำนวนกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งในช่วงนี้เองปรากฏว่ามีอาวุธสงครามจากกัมพูชาเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันถึงแม้การสู้รบในประเทศกัมพูชาจะหมดสิ้นไปแล้ว แต่ก็ยังคงมีอาวุธหลงเหลืออยู่ส่งผลให้ผู้หาของป่าในพื้นที่ลักลอบนำมาจำหน่ายแก่กลุ่มขบวนการต่างๆ นำไปก่อความไม่สงบต่อไป ประกอบกับความยากจนของประชาชนตามพื้นที่แนวชายแดนของทั้งสองประเทศ จึงทำให้การลักลอบเอาอาวุธสงครามออกมาขายนั้นเป็นทางเลือกหนึ่งที่ยากแก่การปฏิเสธ แม้ว่าจะเสี่ยงกับอันตรายที่จะเกิดขึ้นหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเสี่ยงต่อการจับกุม แต่รายได้ที่ตอบแทนนั้นคุ้มค่า

๑.๑.๒ แนวชายแดนไทย-พม่า

ภาคเหนือ ได้แก่ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเกิดจากความต้องการของชนกลุ่มน้อย ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ในอดีตที่ผ่านมาสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศพม่า หรือขบวนการค้ายาเสพติด สถานการณ์ต่างๆ ในพม่าเหล่านี้มีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ การเพิ่มขึ้นของกลุ่มและชนชาติต่างๆ ที่ต่อต้านรัฐบาลพม่าด้วยกำลังอาวุธ และการปราบปรามของรัฐบาลพม่าต่อกลุ่มเหล่านี้ด้วย

ความรุนแรงมากขึ้นมีผลต่อการเพิ่มปริมาณการค้ายาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งฝิ่น เฮโรอีน และยาบ้า เนื่องจากชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มได้นำยาเสพติดเหล่านี้มาแลกเปลี่ยนกับอาวุธสงคราม เงินทอง อาหารและยารักษาโรคกับพ่อค้าไทย เพื่อนำไปใช้ในการต่อสู้กับรัฐบาลพม่า (สังคีต พิริยะรังสรรค์, ม.ป.ป.)

๑.๑.๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยอาวุธมักถูกส่งมาจากกลุ่มก่อการร้ายที่อยู่ในเขตประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย ขณะเดียวกันบางครั้งกลุ่มก่อความไม่สงบเหล่านี้ก็สั่งซื้ออาวุธสงครามจากกัมพูชาโดยลำเลียงผ่านทางประเทศไทย นอกจากนั้นในช่วง ๔-๕ ปีที่ผ่านมาพบว่ากลุ่มก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มักเลือกใช้วิธีเข้ามาปล้นปืนจากหน่วยงานด้านความมั่นคงที่อยู่ในพื้นที่ และมีการลอบสังหารเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อช่วงชิงอาวุธอีกด้วย เช่น ในปี ๒๕๔๗ มีกลุ่มก่อความไม่สงบ นำโดยนายมะแซ อุซิง ได้บุกเข้าปล้นปืนในกองพันพัฒนาที่ ๔ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ได้อาวุธสงครามไปเป็นจำนวนมาก (ผู้จัดการออนไลน์ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒)

๑.๒ ขบวนการค้าอาวุธสงคราม

กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนอาวุธเถื่อนจากเขมรถึงพม่าได้แก่ “ผู้มีอิทธิพล” ที่ค้ายาเสพติด พ่อค้า นักการเมือง ตำรวจ ทหาร ทั้งที่ยังรับราชการ ไม่อยู่ในราชการ และเกษียณอายุราชการ ชาวบ้านและชนกลุ่มน้อยของพม่า เขมรแดง และเขมรฝ่ายรัฐบาล โดยผู้ที่ซื้ออาวุธส่วนใหญ่เป็นตัวแหนดจากชนกลุ่มน้อยในพม่าที่มาฝังตัวอยู่ในพื้นที่ตามตะเข็บชายแดน ที่มีกลุ่มผู้นำทหารเขมรอยู่คือ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ เพื่อที่จะติดต่อซื้อขายกับผู้นำทหาร โดยขบวนการลักลอบค้าอาวุธสงครามจะใช้วิธีแยกชิ้นส่วนอาวุธปืนแต่ละประเภท จากนั้นจะนำชิ้นส่วนแยกซุกซ่อนมากับสินค้าทางการเกษตร ขนส่งผ่านทางรถยนต์และเรือ เนื่องจากเจ้าหน้าที่บริเวณด่านตรวจจะไม่ค่อยเข้มงวดมากนัก จะเข้มงวดกวัดขันเฉพาะเรื่องยาเสพติด ปัญหาการโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ผ่านแดน ทำให้การขนย้ายอาวุธสงครามไม่ได้รับการใส่ใจเท่าที่ควร เมื่อผ่านเข้ามาถึงประเทศไทยก็จะนำชิ้นส่วนเหล่านี้ประกอบกันอีกครั้ง ก่อนจะส่งมอบให้แก่ลูกค้า (สังคีต พิริยะรังสรรค์, ม.ป.ป.)

ตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชาจะมีขบวนการลักลอบค้าอาวุธสงครามอยู่จำนวนหนึ่ง นับตั้งแต่เขมรแดงถูกรัฐบาลกัมพูชาติแตก ทำให้มีอาวุธสงครามหลงเหลืออยู่จำนวนมาก ส่วนหนึ่งตกอยู่ในมือของชาวบ้าน เมื่อมีผู้สนใจมาติดต่อซื้อก็จะนำออกมาขาย โดยกระบวนการซื้อขายจะเริ่มจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น เช่น กำนัน - ผู้ใหญ่บ้านบางคนตามหมู่บ้านชายแดน ที่มีคนรู้จักในฝั่งเขมร ทำหน้าที่เป็นนายหน้าติดต่อซื้อขายจากทหารเขมรแดง หรือชาวบ้านที่มีอาวุธสงครามไว้ในครอบครอง โดยอาวุธที่นิยมสั่งซื้อมากจะเป็นประเภท ปืนอาก้า อาร์พีจี เซกาเซระเปิดมือ ปืนพกสั้นมาคารอฟ (ปืนดาวแดง) และ ๑๑ มม. เมื่อได้อาวุธสงครามมาแล้วผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นจะเก็บไว้ รอปล่อยขายให้ผู้ที่สั่งซื้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนมีสี ทั้งตำรวจและทหาร เมื่อขายได้แล้วก็หาซื้อมาเก็บไว้ใหม่

นอกจากนี้อาวุธสงครามส่วนหนึ่งถูกส่งต่อไปขายยังสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้ในการก่อความไม่สงบในพื้นที่ บางส่วนอาจถูกส่งต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่บางส่วนถูกเก็บไว้กับคนมีสีเพื่อเอาไว้ใช้ก่ออาชญากรรม บางกระบอกอาจจะถูกขายต่อไปเรื่อยๆ หลังก่อคดีเสร็จ จากชายแดนตะวันออกไปภาคเหนือแล้วลงใต้ กระจายไปทุกภูมิภาค เพื่อป้องกันการติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่

สำหรับราคาของอาวุธสงครามที่มีการซื้อขายในปัจจุบันนั้นสูงขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก เนื่องจากปริมาณสินค้าเริ่มขาดแคลน โดยเมื่อ ๔-๕ ปีก่อนนั้น ปืนอาก้า และปืนเอ็ม ๑๖ ที่ขายตามแนวชายแดน

ไทย-กัมพูชา ราคาเพียงกระบอกละ ๕,๐๐๐ ถึง ๖,๐๐๐ บาทเท่านั้น แต่ปัจจุบันเป็นอาก้าราคาพุ่งสูงขึ้นไปถึงกระบอกละ ๑๐,๐๐๐ ถึง ๑๒,๐๐๐ บาท ส่วนเอ็ม ๑๖ ราคาอยู่ที่ ๑๐,๐๐๐ ถึง ๑๕,๐๐๐ บาท แต่หากอาวุธถูกขนส่งเข้ามาขายในตลาดมืดของไทย อาก้า ราคาจะขึ้นไปที่ ๑๕,๐๐๐ ถึง ๑๗,๐๐๐ บาท ส่วนเอ็ม ๑๖ ราคาขยับไปถึง ๒๐,๐๐๐ บาท

ส่วนปืนเอ็ม ๗๙ ที่ซื้อขายกันในปัจจุบันมีอยู่ ๒ รุ่น คือ หนึ่ง รุ่นเอ็ม ๒๐๓ ซึ่งเป็นการนำปืนเอ็ม ๑๖ เอ ๑ มาประกอบกับเครื่องยิงเอ็ม ๗๙ โดยรุ่นนี้ใช้ยิงได้ทั้งลูกกระสุนของ เอ็ม ๑๖ และลูกกระเบิดของเอ็ม ๗๙ ราคาอยู่ที่ ๒๕,๐๐๐ บาท และ เอ็ม ๗๙ ซึ่งเป็นเครื่องยิงกระเบิด ราคาที่ขายตามแนวชายแดนอยู่ที่ ๑๐,๐๐๐ บาท แต่หากนำเข้ามาขายในประเทศไทยจะอยู่ที่กระบอกละ ๑๕,๐๐๐ บาท

ขณะที่ปืนไรเฟิล ราคาตามแนวชายแดนขายอยู่ที่ ๑๕,๐๐๐ บาท แต่ถ้าเข้ามาขายในตลาดมืดในประเทศไทย ราคาจะขยับไปที่ ๒๕,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ราคาจะแตกต่างกันออกไปตามสภาพและขนาด หากเป็นอาก้า เซกาเซ่ และอาร์พีจี จะมีราคาตั้งแต่กระบอกละ ๒,๐๐๐ ถึง ๓,๐๐๐ บาท เมื่อกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนำมาเก็บไว้รอขายต่อราคาจะเพิ่มขึ้นเป็นกระบอกละ ๖,๐๐๐ บาท ส่วนปืนสั้นมาคารอฟ ตกกระบอกละ ๖,๐๐๐ ถึง ๗,๐๐๐ บาท นำไปขายต่อได้กระบอกละ ๑๐,๐๐๐ บาท ปืนสั้นขนาด ๑๑ มม. ราคาซื้อกระบอกละ ๘,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท ขายได้ราคากระบอกละ ๑๒,๐๐๐ ถึง ๑๕,๐๐๐ บาท

๑.๓ การสะสมอาวุธสงคราม

การสะสมอาวุธสงครามนิยมในกลุ่มผู้มีอิทธิพล ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ หรือประชาชนที่ขอการสะสมอาวุธสงคราม ทั้งนี้เพื่อเป็นการโอ้อวดบารมี สะสมไว้เพื่อซื้อขาย หรือสะสมไว้เพื่อใช้ในการก่อเหตุความไม่สงบ ทั้งอาวุธที่มีทะเบียนและอาวุธที่ไม่มีทะเบียน โดยพบว่าตามแนวชายแดนไทยทั้งประเทศลาว พม่า กัมพูชา มาเลเซียและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ หลังจากสงครามทั้งภายในและภายนอกได้สิ้นสุดลง อาวุธสงครามจึงมีโอกาสรั่วไหลเข้ามายังประเทศไทยตามแนวชายแดนไทยที่ติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ทั้งปืนอาก้า และปืนเอ็ม ๑๖ และอาวุธชนิดอื่น ๆ เช่น ในกรณีของประเทศกัมพูชาหลังจากสงครามของเขมร ๓ ฝ่าย ในช่วงปลายปี ๒๕๓๔ และเล็กรบในปี ๒๕๓๗ ขบวนการค้าอาวุธสงครามบริเวณแนวชายแดนไทย - กัมพูชา ก็ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีอาวุธรั่วไหลเข้ามาบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ส่วนหนึ่งตกอยู่ในมือของประชาชนตามแนวชายแดน ทำให้เกิดการสะสมอาวุธ และเมื่อมีผู้สนใจมาติดต่อซื้อก็จะนำออกมาขายให้แก่ผู้มีอิทธิพล ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ หรือประชาชนที่ขอในการสะสมอาวุธสงคราม

๑.๔ ความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการควบคุมอาวุธสงคราม ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการอนุมัติ การส่งซื้ออาวุธจากนอกประเทศเข้ามาในประเทศไทย มีโอกาสใช้ช่องว่างให้เกิดการทุจริตได้ นอกจากนี้ในการควบคุมคลังอาวุธของส่วนราชการซึ่งควบคุมอย่างไม่รัดกุมทำให้สามารถเถลลอดออกมาได้ โดยผู้บังคับบัญชาไม่ทราบ เพราะบางครั้งก็พบอย่างไม่เป็นทางการว่า ผู้ที่ดูแลคลังอาวุธเป็นเพียงผู้รับผิดชอบในชั้นยศต่ำ ๆ ซึ่งอาจจะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือมีความรอบคอบไม่เพียงพอ เห็นแก่ประโยชน์แต่เพียงเล็กน้อย หรือกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่ประพฤตินิยมชอบลักลอบนำอาวุธของส่วนราชการไปขาย

ขณะที่นายทหารท่านหนึ่งอธิบายถึงกระบวนการในการนำอาวุธร้ายแรงอย่างปืนเอ็ม ๗๙ มาก่อเหตุเพื่อหวังผลทางการเมืองว่า อาวุธเอ็ม ๗๙ ที่ใช้ก่อเหตุในกรณีข้างต้นนั้นไม่ได้ออกมาจากกองทัพโดยผู้ที่จะนำมาหากินในเส้นทางนี้ได้ก็ต้องมีบารมีมากพอ ซึ่งคนกลุ่มนี้ก็ไม่พ้น “คนมีสี” โดยเฉพาะนายทหารระดับนายพล ทั้งที่เป็นนายทหารนอกราชการและที่ยังรับราชการอยู่โดยบุคคลเหล่านี้จะมีสายสัมพันธ์อันดีกับนายทหารระดับสูงของประเทศเพื่อนบ้านและใช้เครือข่ายของทหารระดับสูงในการติดต่อซื้อขายกับนายหน้าที่ค้าขายอาวุธและด้วย

ความที่เป็นนายทหารระดับสูงซึ่งอยู่ในวงการทหารมานานการจะเคลียร์เส้นทางเพื่อนำอาวุธสงครามเข้ามาในไทย จึงไม่ใช่เรื่องยาก โดยพาหนะที่ปลอดภัยที่สุดในการขนย้ายอาวุธสงครามก็คือรถของทหาร

๑.๕ การควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิตอาวุธเอกชน

การผลิตอาวุธของบริษัทเอกชนดำเนินการอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติถึงการควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิตอาวุธเอกชนไว้ ดังนี้

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการดำเนินการผลิตอาวุธของผู้รับใบอนุญาต ให้รัฐมนตรีมีอำนาจระเบียบการจัดให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการของกระทรวงกลาโหมอยู่ประจำโรงงานของผู้รับใบอนุญาต เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติของผู้รับใบอนุญาตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปตรวจสอบสถานที่ทำการ โรงงาน หรือสถานที่เก็บวัตถุดิบหรืออาวุธที่ใช้ในการผลิตอาวุธหรืออาวุธที่ผลิตขึ้นของผู้รับใบอนุญาต

(๒) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการได้มาหรือจำหน่ายวัตถุดิบหรืออาวุธที่ใช้ในการผลิตอาวุธหรืออาวุธที่ผลิตขึ้น

(๓) ตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน หรือสิ่งอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตต้องให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

จากการให้ข้อมูลของผู้แทนบริษัท ไทยอามส์ จำกัด ในการเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการป้องกันการทุจริตด้านความมั่นคง ปรากฏข้อเท็จจริงว่า การผลิตกระสุนปืนตามระเบียบของกระทรวงกลาโหม จะต้องมียาทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย และนายทหารชั้นประทวน ๑ นาย ประจำอยู่ที่โรงงานทำหน้าที่ตรวจสอบการเบิกจ่ายกระสุนและเก็บกระสุนเข้าคลัง จึงผลิตเกินจำนวนไม่ได้ การขนย้ายกระสุนปืนจึงต้องมีใบสั่งซื้อให้แก่บริษัท และบริษัทจะนำไปขออนุญาตขนย้ายต่อปลัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบต้นทางที่โรงงานก่อนนำกระสุนออกจากโรงงานผลิตอาวุธ โดยนายทหารที่ประจำอยู่ที่โรงงานและกรมอุตสาหกรรมทหารจะสุ่มตรวจหน่วยรับที่ปลายทาง

ผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธสงคราม ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากประสบการณ์จะปรากฏสนามซ้อมฝึกยิงปืนของหน่วยทหารบางแห่ง ในการสั่งซื้อกระสุนจากบริษัท ทางหน่วยจะประมาณว่าในแต่ละปีจะใช้กระสุนจำนวนเท่าใด แล้วจึงทำหนังสือถึงรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติ เพื่อให้ได้รับอนุญาตผลิตและขนส่งกระสุนที่บริษัทเอกชนผลิตมาให้ที่หน่วย ที่ผ่านมาเคยไปสำรวจสนามซ้อมฝึกยิงปืนแห่งหนึ่งซึ่งมีขนาดไม่ใหญ่โตมากนัก แต่สั่งซื้อกระสุนจำนวนหลายแสนนัด จากการสอบถาม บริษัทชี้แจงว่า หากปีหนึ่งสั่งซื้อกระสุน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ นัด แต่ทางหน่วยซื้อจริงเพียง ๔๐,๐๐๐ นัด ที่เหลือบริษัทจะให้เงินแทนนัดละ ๐.๕๐ บาท ซึ่งกระสุนที่เหลือบริษัทนำไปทำอะไรนั้นไม่อาจทราบได้ กระสุนที่ใช้ในสนามยิงปืนเป็นกระสุนขนาด ๙ มม. ซึ่งไม่ใช่อาวุธสงคราม แต่คาดว่าเมื่อบริษัทเอกชนดำเนินการอย่างนี้ได้ ก็อาจจะดำเนินการแบบเดียวกันกับกระสุนของอาวุธสงครามได้เช่นเดียวกัน

๑.๖ อาวุธสงครามสูญหายไปจากส่วนราชการ

๑.๖.๑ อาวุธของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ๒๔ จังหวัดอุดรธานีสูญหาย

ปรากฏข้อเท็จจริงทางสื่อมวลชนว่าเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ อาวุธปืนสงครามหลายชนิด ของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จ.อุดรธานี ได้สูญหายไป ประกอบด้วย อาวุธปืน เอชเค เอ็ม ๑๖ อาร์พีจี ประมาณ ๗๓๑ กระบอก และกระสุนปืนอีกเป็นจำนวนมาก

สาเหตุมาจากการระดมกำลังตำรวจไปตรึงกำลังตามพื้นที่แนวชายแดนไทย-กัมพูชาในช่วงที่เกิดเหตุปะทะกัน แต่เมื่อเหตุการณ์จบลง ได้มีการรวบรวมเก็บอาวุธเข้ามาในค่ายปรากฏว่าอาวุธปืนชุดดังกล่าวหายไปโดยระหว่างที่นำมาเก็บนั้น ไม่มีผู้ใดทราบว่าอาวุธนั้นเข้าคลังครบจำนวนหรือไม่ จนกระทั่งทางหน่วยเหนือได้สั่งการให้ตรวจสอบอาวุธปืนทั้งหมดอย่างละเอียดทุกกระบอกที่อยู่ในค่ายและประจำการตามกองร้อยต่างๆ ปรากฏว่า อาวุธปืนไม่ตรงกับหลักฐานที่เก็บไว้

เบื้องต้น พบว่า มีตำรวจอย่างน้อย ๔ นาย เข้าไปเกี่ยวกับการนำอาวุธชุดนี้มาเก็บซึ่งประกอบไปด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย และชั้นประทวนอีก ๓ นาย ผู้กำกับตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จึงได้สั่งให้มาช่วยราชการและตั้งกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงทั้งหมด

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือที่ ปช ๐๐๐๓/๐๐๙๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกองกำกับการฯ ได้มีหนังสือที่ ตช ๐๐๓๐.๓๔/๑๖๘๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ รายงานให้ทราบสรุปได้ว่ามีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนของกองกำกับการฯ สูญหายเป็นระยะๆ มีลักษณะ ๓ ประการ คือ

๑. หายจากคลังดั้งเดิมของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ โดยไม่ทราบสาเหตุ, ไม่ทราบวันเวลา, ไม่มีการนำส่งคืนคลังจากหน่วยปฏิบัติการและคลังไม่มีการจัดแ่ง

๒. หายจากคลังเมื่อมีหน่วยปฏิบัติการนำอาวุธปืนส่งคืนคลังกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๕๕

๓. หายโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใช้อำนาจหน้าที่ไปรับจากหน่วยปฏิบัติการโดยพลการ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๕๕

ทั้งนี้ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อดำเนินการสอบสวนและได้มีการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปแล้ว รวมทั้งมีการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีในข้อหาลักทรัพย์ด้วยแล้ว

๑.๖.๒ อาวุธสงครามของกองพันทหารราบที่ ๑ ศูนย์การทหารราบ ค่ายธนະรัชต์ อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สูญหาย

เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ร้อยเอก อภิวัฒน์ แสงสูง ผบ.กองร้อย คร.พัน ๑ เข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอบราญบุรี ว่าอาวุธปืนภายในคลังอาวุธของกองพัน ภายในค่ายธนະรัชต์ หายไปจำนวนมาก ประกอบด้วยอาวุธปืนเอ็ม ๑๖ จำนวน ๑๑๗ กระบอก ปืนพกสั้น ๑๑ มม.จำนวน ๑๐ กระบอก เครื่องยิงจรวดอาร์พีจี ๑๐ กระบอก ปืนเอ็ม ๗๙ จำนวน ๕ กระบอก ปืนกลเอ็ม ๖๐ จำนวน ๔ กระบอก ปืน ค.๖๐ จำนวน ๑ กระบอก ปืนกลเบา เอ็ม ๒๔๙ มಿನี ๔ กระบอก สำหรับบริเวณคลังอาวุธของกองพันที่ ๑ ในค่ายธนະรัชต์ ซึ่งโดยปกติจะมีเวรยามและทหารรักษาการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ถือว่าเป็นเขตหวงห้ามไม่ให้บุคคลไม่เกี่ยวข้อง หรือแม้แต่ทหารเข้าไปในบริเวณดังกล่าวอย่างเด็ดขาด

๑.๗ การจับกุมอาวุธสงคราม

๑.๗.๑ กรมสอบสวนคดีพิเศษจับกุมอาวุธสงครามที่จังหวัดสุรินทร์

เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ นายธาริต เฟิงคิษฐ์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษพร้อมด้วยพันเอก อุดล บุญธรรมเจริญ ผู้บังคับการกรมทหารพรานที่ ๒๖ และพันตำรวจโท บารมี อำไพพิตร รองผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ร่วมกันแถลงผลการจับกุมอาวุธสงครามที่ลักลอบค้าอาวุธกันตามแนวชายแดนจังหวัดสุรินทร์

นายธาริต เฟิงคิษฐ์ แถลงว่า การจับกุมครั้งนี้สืบเนื่องจากสำนักคดีความมั่นคง กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองทัพบกและกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้สืบทราบว่ามีกลุ่มผู้ค้าอาวุธสงครามตามแนวชายแดนจังหวัดสุรินทร์ เตรียมที่จะส่งมอบอาวุธสงครามกันเป็นจำนวนมากช่วงระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ ที่อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เจ้าหน้าที่จึงสืบสวนจนทราบแหล่งซุกซ่อนอาวุธบริเวณตลาดเมืองใหม่ จึงเข้าตรวจค้นพบอาวุธสงครามหลายชนิดซุกซ่อนอยู่ในพงหญ้าตึกแถว จำนวน ๕ รายการ ประกอบด้วย กระสุนปืน อาร์พีจี - ๗ จำนวน ๓๖ นัด ดินสออาร์พีจี - ๗ จำนวน ๓๖ แท่ง ลูกยิงเครื่องยิงลูกระเบิด ๖๐ มม. จำนวน ๖๔ นัด เครื่องยิงลูกระเบิดขนาด ๔๐ มม. จำนวน ๑๔๔ นัด และกระสุนปืน ปลย.๘๘ จำนวน ๑,๔๓๗ นัด ทั้งนี้ระหว่างตรวจค้น ไม่พบตัวผู้กระทำความผิด

๑.๗.๒ การจับกุมอาวุธสงครามที่จังหวัดเชียงราย

เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ พลตำรวจตรี สุรเชษฐ์ โทบุญญานนท์ ผบก.ภ.จว. เชียงราย ได้รับแจ้งจากพันตำรวจเอก บุญวาสน์ มังคราช ผกก.สภ.แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ว่าได้นำกำลังตำรวจร่วมกับ พันเอก ภูณิตพล โกศรัยเสวี ผบ.ฉก.ม.๓ กองกำลังผาเมือง นำกำลังตำรวจ-ทหาร ตั้งด่านตรวจบนถนนสายเทอดไทย-หัวแม่คำ หน้าตู้ยามเทอดไทย หมู่ ๑ ตำบลเทอดไทย ซึ่งเป็นทางไปชายแดนไทย-พม่า ต่อมาพบรถยนต์กระบะยี่ห้อโตโยต้า สีขาว ทะเบียน ผ ๗๔๓๓ เชียงราย มีชาย ๒ คนขับและโดยสารกันไป จากเทอดไทยมุ่งหน้าจะไปทางชายแดน เจ้าหน้าที่จึงให้สัญญาณหยุดตรวจ โดยที่กระบะหลังรมมีการคลุมผ้าใบสีดำเอาไว้มิดชิด เมื่อเปิดดูในผ้าใบพบมีกระสอบบรรจุอาวุธสงครามจำนวนมากอยู่เต็มกระบะ จึงได้จับกุมตัวทั้ง ๒ คนเอาไว้ตรวจสอบหลักฐาน ทราบชื่อ นายขวัญชัย ด้านเจริญวิทย์ อายุ ๓๖ ปี บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ ๗ ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และนายสุเมศ สิทธิวงศ์เป็ง อายุ ๓๖ ปี บ้านเลขที่ ๕ หมู่ ๗ ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ส่วนของกลางทั้งหมดที่พบในรถยนต์กระบะประกอบไปด้วยเครื่องยิงจรวดเอ็ม ๗๙ จำนวน ๑๙ กระบอก อาวุธปืนเล็กยาวเอเค ๔๗ จำนวน ๒๘ กระบอก ปืนเอ็ม ๖๐ จำนวน ๓ กระบอก ปืนเล็กยาวซีแฮด จำนวน ๕ กระบอก ปืนเล็กยาวเซมิกาเซ่ จำนวน ๙ กระบอก อาวุธปืนเล็กยาว ปสบ.๘๗ คาร์บิน จำนวน ๑ กระบอก รวมของกลางทั้งหมด จำนวน ๖๘ กระบอก นอกจากนี้ยังมีซองบรรจุกระสุนอีกเป็นจำนวนมาก

ผู้ต้องหาให้การสารภาพว่า ได้รับจ้างขนอาวุธดังกล่าวไปส่งให้กับกองกำลังติดอาวุธที่อยู่ตามแนวชายแดนหลายกลุ่ม โดยรับจ้างมาในราคาเหมารวม ครั้งละ ๕๐,๐๐๐ บาท และเคยทำมาแล้วถึง ๔ ครั้ง ทั้งนี้อาวุธทั้งหมดได้ขนมาจากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางชายแดน ซึ่งชาวบ้านใช้เป็นประจำ เพราะมีถนนที่สะดวกสบายไปส่งยังชายแดน จากนั้นจะกระจายไปส่งให้ผู้ซื้อแต่ละรายไม่เหมือนกัน แล้วแต่ความต้องการของแต่ละกองกำลัง (คมชัดลึกออนไลน์วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕)

๑.๗.๓ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จับกุมคลังแสงอาวุธสงคราม

เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ นางนฤมล ปาลวัฒน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แถลงผลการปฏิบัติการของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓๖ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ว่ากองร้อยฯ ได้ทำการจับกุมกลุ่มผู้ค้าอาวุธสงครามซึ่งซุกซ่อนอยู่ในบริเวณบ้านเลขที่ ๘๕/๕ หมู่ ๒ บ้านทุ่งไม้สัก ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีอาวุธสงครามประกอบด้วย อาวุธปืน เครื่องยิงกระสุนปืนชนิดต่าง ๆ เช่น ปืนอาท้าว ปืนเอ็ม ๑๖ รวม ๑๐๙,๐๐๐ นัด และยังมีเครื่องยิงลูกจรวดแซม ซึ่งใช้ยิงอากาศยาน จำนวนอีก ๔ กระบอก พร้อมกระสุนอีกจำนวน ๔ นัดด้วย โดยมีผู้ต้องหา ๒ ราย คือ คาบตำรวจ สุเมธ มีสลิตะ เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกพักราชการ และนายจอห์นเดีย สวัสดิ์ ชาวอำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี

๑.๘ การซื้อขายอาวุธสงครามทางอินเทอร์เน็ต

ในอินเทอร์เน็ตมีการประกาศซื้อขายอาวุธปืนต่างๆ เช่น ปืนเถื่อน ปืนมีทะเบียน เป็นช่องทางให้มีการซื้อขายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายโดยไม่ต้องมีการพบปะกัน เพียงแค่มียรายละเอียด ราคาและภาพถ่ายสินค้าก็สามารถตกลงรายละเอียดกันได้ ทำให้หาอาวุธสงครามมาครอบครองได้ไม่ยาก ปัจจุบันมีกลุ่มวัยรุ่นเข้ามาซื้อขายกันเป็นจำนวนมากขึ้น เช่นเด็กช่างกล หรือผู้ค้ายาเสพติด เพราะปืนบางชนิดราคาไม่แพง เช่นปืนปากกา หรือปืนไทยประดิษฐ์รวมทั้งอาวุธสงคราม ปืนเอ็ม ๑๖ หรือปืนอาร์กาก็สามารถหาซื้อได้เช่นกัน

รายการเจาะประเด็นทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ ได้มีการนำเสนอเรื่องการค้าอาวุธสงครามที่มีการซื้อขายกันทางอินเทอร์เน็ต โดยตำรวจกองปราบปราม ได้จับกุมผู้ขายอาวุธสงครามทางอินเทอร์เน็ตของกลางได้หลายรายการ

ตำรวจกองปราบปราม ได้ทำการจับกุมนายรัฐภูมิ จันทร์ดี อายุ ๑๙ ปี พร้อมอาวุธสงครามทั้งปืนเอ็ม ๑๖ อาวุธปืนสั้นกึ่งออโตเมติก และเครื่องกระสุนปืนจำนวนหลายรายการ ซึ่งกองปราบปรามและกองปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ร่วมสืบสวนพบมีการประกาศซื้อขายอาวุธปืนและอาวุธปืนสงครามผ่านเว็บไซต์ free.webboard.nethome.php?nm=gg-gg และพบมีการซ่อนอาวุธปืนอยู่ที่บ้านเช่าไม่มีเลขที่ ตรอกใกล้สถานีอนามัย พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จึงเข้าตรวจค้นพบผู้ต้องหา พร้อมของกลาง ขยายผลไปตรวจสอบบ้านพักพบของกลางอีกหลายรายการ โดยผู้ต้องหาให้การว่า มีเพื่อนนำอาวุธปืนมาฝากขายในเว็บไซต์ ราคา ๒๘,๐๐๐ บาท โดยตนเองจะได้กำไรจากส่วนต่างประมาณ ๔,๐๐๐ บาท ทำมานาน ๕ - ๖ เดือน (<http://www.krobkruakao.com>)

๒. การให้ข้อเท็จจริงของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะอนุกรรมการป้องกันการทุจริตด้านความมั่นคง ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง ประกอบด้วยผู้แทนจาก บริษัทไทยอาร์ม จำกัด ผู้แทนจากกรมการปกครอง ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนได้ร่วมประชุมกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ จังหวัดสุรินทร์ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒ จังหวัดอุบลราชธานี กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ จังหวัดพะเยา ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย และตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์ ปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้

๒.๑ ผู้แทนบริษัท ไทยอาร์ม จำกัด

บริษัท ไทยอาร์ม จำกัด ก่อตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยราชการผลิตกระสุนปืนโดยได้รับใบอนุญาตจากกรมการอุตสาหกรรมทหารให้ผลิตกระสุนปืนพกขนาด ๑๑ มม. ๙ มม. .๓๘ นิ้ว และ ๕.๕๖ มม. สำหรับใช้กับปืนเอ็ม ๑๖ กระสุนที่ผลิตจำหน่ายให้แก่หน่วยงานราชการ เช่น กรมสรรพาวุธทหารบก กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนสนามยิงปืนของเหล่าทัพ สมาคมยิงปืนของเอกชน เป็นต้น บริษัทไม่มีการจำหน่ายกระสุนให้แก่ต่างประเทศ และในการผลิตกระสุนนั้น บริษัทมีการประทับรอยตราคำว่า "T.A." หรือคำว่า THAI ARMS หรือจะไม่ประทับหรือประทับเป็นอักษรอื่นก็ได้

การจำหน่ายกระสุนปืนของสนามฝึกซ้อมยิงปืน

กระสุนที่จำหน่ายในสนามยิงปืนมีทั้งที่เป็นกระสุนจริงและกระสุนฝึกซ้อมสำหรับสนามฝึกซ้อมยิงปืนของบริษัทที่อยู่ในอำเภอหัวหิน การจำหน่ายกระสุนปืนจะจำหน่ายให้เฉพาะผู้ที่เป็สมาชิกของสนามเท่านั้นและจะต้องรายงานให้อำเภอหัวหินทราบ ส่วนกระสุนปืนที่เหลือจากการฝึกซ้อมจะต้องนำฝากไว้ที่คลังเก็บของสนาม แต่จะไม่มีการตรวจค้นตัวของสมาชิก การที่จะนำกระสุนปืนออกไปข้างก็อาจจะทำได้

๒.๒ ผู้แทนกรมการปกครอง

กรมการปกครองมีอำนาจในการควบคุมอาวุธปืนขนาดเล็ก ซึ่งไม่ใช่อาวุธสงครามสำหรับอาวุธปืนแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ ๑ อาวุธปืนที่นายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตให้ประชาชนทั่วไปมีไว้ครอบครองได้ โดยอยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย ประเภทที่ ๒ คืออาวุธปืนที่อนุญาตมีไว้ให้หน่วยงานราชการครอบครอง และประเภทที่ ๓ คืออาวุธปืนที่หน่วยงานราชการสามารถจัดหาเองได้ โดยมีอยู่ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพอากาศ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยอาวุธปืนที่ประชาชนทั่วไปสามารถครอบครองได้นั้น ถ้าเป็นอาวุธปืนสั้นต้องมีตั้งแต่ขนาด .๔๕ มม. หรือ ๑๑ มม. ลงมา สำหรับอาวุธปืนยาวต้องเป็นปืนลูกซอง ซึ่งต้องไม่ใช่อาวุธปืนที่ยิงอัตโนมัติ

๒.๓ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถิติและการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธปืนนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ จะเป็นอาวุธเบา ได้แก่ ปืนพก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นปืนไม่มีทะเบียน ในส่วนของประเภทที่ ๒ ได้แก่ ปืนไทยประติษฐ์หรือปืนที่มีการดัดแปลง เช่น ปืนลูกซองขนาดสั้น ด้านพฤติกรรมในการกระทำความผิดในปัจจุบันมีการซื้อขายอาวุธปืนในระบบอินเทอร์เน็ตกันมากขึ้น โดยจะมีการซื้อขายอาวุธปืนและอุปกรณ์เสริมที่ไม่มีทะเบียนอยู่ในนั้นด้วย สำหรับการซื้อขายอาวุธสงครามนั้น จะมีการลักลอบซื้อขายกันบริเวณแนวชายแดนของประเทศไทยโดยมีการนำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีปริมาณไม่มาก

การซื้อขายอาวุธปืนทางอินเทอร์เน็ต โดยมากจะเป็นอาวุธปืน และอุปกรณ์เสริมอาวุธปืน เช่น อุปกรณ์เก็บเสียง เป็นต้น โดยคาดการณ์ว่าแนวโน้มในอนาคตการซื้อขายผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตจะมีปริมาณมากขึ้น

๒.๔ การประชุมร่วมกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ จังหวัดพะเยา

ในการประชุมร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า ความต้องการในการซื้อขายอาวุธจากประเทศพม่าและลาวมีจำนวนน้อย เพราะส่วนใหญ่สั่งซื้อมาจากประเทศจีน การจับกุมอาวุธสงครามสามารถจับกุมได้บ้างแต่ไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นรายย่อย ไม่มีรูปแบบขบวนการชัดเจน และอาวุธสงครามที่จับกุมได้เป็นของเหลือจากการสู้รบตามแนวชายแดน เส้นทางการค้าอาวุธสงครามมาจากชายแดนทางภาคตะวันออกมากกว่า คือมาจากประเทศกัมพูชา เพราะมีอาวุธที่หลงเหลือจากการสู้รบ การลักลอบขนอาวุธสงครามสามารถขนส่งได้ทั้งทางรถยนต์ ทางอากาศ และทางเรือ

๒.๕ การประชุมร่วมกับตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย

ในการประชุมร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า อาวุธสงครามมาจากประเทศกัมพูชา นอกจากนี้ชนกลุ่มน้อยทางชายแดนพม่ายังมีความต้องการใช้อาวุธสงคราม การขนส่งอาวุธนั้นจะขนส่งโดยใช้รถยนต์ กรณีความขัดแย้งทางการเมืองนั้นไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายอาวุธสงคราม นอกจากนี้ในพื้นที่ที่รับผิดชอบมีกรณีการนำอาวุธสงครามมาพร้อมกับยาเสพติด การจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้าอาวุธสงครามและยาเสพติด สามารถแยกดำเนินคดีได้

๒.๖ การประชุมร่วมกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒ จังหวัดอุบลราชธานี

ในการประชุมร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ จังหวัดอุบลราชธานี มีการจับกุมดำเนินคดีได้ทั้งสิ้นดังนี้ ตรวจยึดและจับกุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ จำนวน ๔๒ ครั้ง ได้ผู้ต้องหา ๕๑ คน ของกลางเป็นปืนแก๊ป จำนวน ๑๙ กระบอก ปืนเอเค ๔๗ จำนวน ๒ กระบอก ปืนลูกซองสั้น จำนวน ๗ กระบอก ปืนลูกซองยาว จำนวน ๓ กระบอก ปืนพกสั้น จำนวน ๑๙ กระบอก กระสุนปืน จำนวน ๑๗๐ นัด ทุ่นระเบิดสังหาร ๗๘๒ เอช จำนวน ๑ ลูก ลูกระเบิดอาร์พีจี จำนวน ๑ ลูก ระเบิด ค. ๖๐ จำนวน ๑ ลูก ทุ่นระเบิดสังหารโคเช็ดเอ็ม จำนวน ๓ ทุ่น ทุ่นระเบิดสังหารทีวายพี จำนวน ๑ ทุ่น และเครื่องชุดเอ็มหนึ่ง จำนวน ๑ ชุด โดยจะประกอบกับความผิดอื่นๆ ด้วย เช่น คดียาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ เนื่องจากชายแดนอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษนั้นมีกองกำลังต่างชาติให้ความคุ้มครองขบวนการลักลอบตัดไม้ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้อาวุธสงครามในการป้องกันตนเอง

ในการจับกุมส่วนใหญ่จึงมิใช่เป็นการจับกุมความผิดฐานอาวุธสงครามโดยตรงจะประกอบกับความผิดอื่นๆ ด้วย เช่น ความผิดเรื่องป่าไม้ เป็นต้น สาเหตุที่พบปัญหาการค้าอาวุธสงครามเป็นผลมาจากสถานการณ์การสู้รบตามแนวชายแดนไทยกัมพูชา ในปัจจุบันการค้าอาวุธสงครามที่มาจากกัมพูชามีน้อยมาก เพราะว่ามีเหตุการณ์ความขัดแย้งเรื่องเขาพระวิหาร ทำให้ต้องมีการจัดระบบควบคุมอย่างรัดกุม

๒.๗ การประชุมร่วมกับตำรวจภูธรจังหวัดสุรินทร์

ในการประชุมร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า สามารถจับกุมอาวุธสงครามได้ ๑ ครั้ง ปัญหาเรื่องการค้าอาวุธสงครามเป็นเรื่องการสะสมมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์ กรณีเรื่องอาวุธสงครามเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดนั้น ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ไม่มีเหตุการณ์ดังกล่าว นอกจากนี้มีปัญหาในการปฏิบัติ คือไม่มีอำนาจตรวจค้นได้ทันที ต้องรอคำสั่งจากศาลก่อน ซึ่งยากแก่การปฏิบัติและทำให้การปฏิบัติล่าช้า

๒.๘ การประชุมร่วมกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ จังหวัดสุรินทร์

ในการประชุมร่วมกันเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า ในรอบปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ - ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕ ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยมีผลการจับกุม/ตรวจยึดอาวุธปืน อาวุธสงคราม และวัตถุระเบิดจำนวน ๑๕ ครั้ง ผู้ต้องหา ๑๕ คน ของกลางประกอบด้วย

- อาวุธปืนไทยประดิษฐ์ (ปืนปากกา) ไม่ทราบขนาด	จำนวน ๒ กระบอก
- อาวุธปืนลูกซองสั้นแบบไทยประดิษฐ์	จำนวน ๔ กระบอก
- อาวุธปืนไทยประดิษฐ์ (ปืนปากกา) ขนาด .๓๘ นิ้ว	จำนวน ๓ กระบอก
- อาวุธปืนไทยประดิษฐ์ (เหล็กถักถ้อง) ขนาด .๓๘ นิ้ว	จำนวน ๑ กระบอก
- อาวุธปืนลูกซองยาว	จำนวน ๒ กระบอก
- อาวุธปืนพกแบบอัตโนมัติ ขนาด .๒๒ มม.	จำนวน ๒ กระบอก
- อาวุธปืนแก๊ปยาว แบบประจูปาก	จำนวน ๒ กระบอก
- กระสุนปืน ขนาด .๓๘ นิ้ว	จำนวน ๔ นัด
- กระสุนปืนลูกซอง เบอร์ ๑๒	จำนวน ๑๒ นัด
- กระสุนปืนขนาด .๒๒ แม็กนัม	จำนวน ๔ นัด
- ลย.จ. แบบ อาพีจี-๗	จำนวน ๓๖ ลูก
- ดินสอ ลย.จ. แบบ อาพีจี-๗	จำนวน ๓๖ แท่ง
- ลย.ค. ขนาด ๖๐ มม.	จำนวน ๖๔ ลูก
- ลย.ค. ขนาด ๖๐ มม. รบ. เอ็ม ๔๐๖	จำนวน ๑๔๔ ลูก
- เครื่องกระสุน ปลาย.๘๘	จำนวน ๑,๔๓๗ นัด
- อาวุธปืนสงคราม แบบ เอเค -๔๗	จำนวน ๑ กระบอก
- กระสุนปืน แบบ เอเค -๔๗	จำนวน ๒๕ นัด
- ชองบรรจุกระสุน	จำนวน ๑ ชอง
- กระสุนปืนขนาด .๒๒ มม.	จำนวน ๑๖ นัด
- ของกลางอื่นๆ อีกหลายรายการ	

มีการจับกุมดำเนินคดีได้จำนวน ๑๕ ครั้ง มีผู้ต้องหา ๑๕ คน กรณีปัญหาการค้าอาวุธสงคราม เกิดจากความต้องการของชนกลุ่มน้อยทางภาคเหนือ ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ หรือกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดทางภาคเหนือ แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีพื้นที่รับผิดชอบของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ จังหวัดสุรินทร์ ไม่มีการจับกุมผู้ลักลอบค้าอาวุธสงครามเป็นการเฉพาะ จึงไม่ปรากฏเส้นทางการลักลอบลำเลียงการค้าอาวุธสงครามตามแนวชายแดนไทยกัมพูชาผ่านทางสุรินทร์แต่อย่างใด การลำเลียงขนาดใหญ่เป็นไปไม่ได้ ถ้ามีก็อาจจะผ่านทางอำเภอ อรัญประเทศ จ.สระแก้ว

๒.๙ การประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธสงคราม

ในการประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธสงคราม เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ สรุปได้

ดังนี้

๒.๙.๑ เหตุการณ์อาวุธสงครามของค่ายธนะรัชต์สูญหาย

ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบาที่ ๓ ได้แจ้งว่าอาวุธปืนของกองพันทหารราบที่ ๑ (คร.พัน ๑) มีปัญหาอยู่ ๒ กระบอก คือ ส่งซ่อมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ กับ พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้วไม่มีความคืบหน้า จนกระทั่งมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการส่งซ่อมใหม่ แล้วทำเรื่องจำหน่าย และแจ้งแก่ผู้บัญชาการศูนย์การทหารราบให้ทราบ จากนั้นจึงดำเนินการตรวจนับใหม่ ผลการตรวจนับปรากฏว่า กองร้อยที่ ๓ นายสิบช่างอาวุธ (จำกองร้อย) ไม่อยู่ประจำการจึงไม่ได้ทำการตรวจ แต่เมื่อได้ทำการเปิดคลังอาวุธก็พบเพียงคลังว่างเปล่า มีอาวุธน้อยมาก จึงแจ้งแก่ผู้บัญชาการศูนย์การทหารราบและดำเนินการแจ้งความกับทางตำรวจภูธร หลังจากการสอบสวน พบว่า ปืนได้สูญหายไปตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๒ โดยหายไปครั้งแรก ๒ กระบอก และสูญหายไปเรื่อยๆ จนสูญหายไปเป็นจำนวนมากในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๓ จนกระทั่งครั้งสุดท้ายคือวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ส่งนับ ปืนพกก็สูญหายไปอีก รวมสูญหายไปทั้งสิ้น จำนวน ๑๖๑ กระบอก ประกอบด้วย

๑. อาวุธปืนเอ็ม ๑๖	จำนวน ๑๑๖	กระบอก
๒. อาวุธปืนเอ็ม ๖๐	จำนวน ๔	กระบอก
๓. อาวุธปืนเอ็ม ๒๐๓	จำนวน ๕	กระบอก
๔. ปืนกลที่ใช้กระสุน ๕.๕๖ มม.	จำนวน ๔	กระบอก
๕. อาวุธปืนพกขนาด ๑๑ มม.	จำนวน ๒๐	กระบอก
๖. เครื่องยิงจรวดอาร์พีจี	จำนวน ๑๐	กระบอก
๗. อาวุธปืนค.๖๐ พร้อมฐานหลักกล้องเลนส์	จำนวน ๑	กระบอก
๘. อาวุธปืนพกแบบ ๓๒	จำนวน ๑	กระบอก

เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ ๑๐ วัน เจ้าหน้าที่สรรพาวุธได้มานับจำนวน ปรากฏว่าอาวุธปืนกลเอ็ม ๖๐ หายเพิ่มอีก ๑ กระบอก จากการสอบสวน พบว่ามีการไปรับอาวุธมาจากสรรพาวุธแล้ว แต่เมื่อมาถึงกองพัน เจ้าหน้าที่คลังอาวุธได้ลงนามรับแล้วแต่ไม่ได้นำอาวุธเข้าเก็บไว้ที่คลังจริง จึงไม่มีอาวุธอยู่ในบัญชีคุมของหน่วยและเส้นทางของอาวุธที่ถูกขายไปนั้น มีทั่วประเทศ ทุกภาค ไม่มีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ มีทั้งนักสะสม ผู้ที่อยากมีอาวุธปืน ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น ชนกลุ่มน้อย ฝ่ายการเมืองท้องถิ่น ในส่วนของผู้กระทำความผิดที่ลักลอบนำอาวุธออกไปขายก็อยู่ในระหว่างการดำเนินคดี รวมทั้ง การดำเนินการในส่วน ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ แต่ยังไม่มีความคืบหน้า

๒.๙.๒ การควบคุมคลังอาวุธของกองทัพ

ระบบการควบคุมของกองทัพสามารถตรวจสอบได้ แต่ปัญหาคือ เจ้าหน้าที่ไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งกฎแจคลังอาวุธต้องอยู่ที่ผู้บังคับการกองร้อย เพียง ๑ ดอกเท่านั้น สิบเวรจะต้องมารับกฎแจในตอนเช้าเพื่อไปเบิกให้ทหารนำไปใช้งาน และตอนเย็นก็ต้องเอากฎแจมาคืน ต้องนับยอด ส่งยอด ซึ่งในขณะนั้นก็ต้องมีนายสิบช่างอาวุธอยู่ด้วย โดยผู้บังคับกองร้อยควรจะไปตรวจ หากติดภารกิจอาจไปตรวจในบางวัน ซึ่งระเบียบกำหนดไว้ว่าให้ผู้บังคับกองร้อยต้องไปตรวจอย่างละเอียด และใน ๑ เดือนผู้บังคับกองพันต้องลงไปตรวจ แต่ว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้ปฏิบัติตามที่กำหนด ในระยะเวลาแต่ละปีกรมจเรทหารบกจะเข้าไปตรวจสอบ แต่ว่าระบบตรวจสอบของกรมจเรทหารบกเป็นการสุ่ม เนื่องจากใน ๑ หน่วยมีคลังอาวุธ ๕ คลัง มีอาวุธหลากหลาย เจ้าหน้าที่ที่ตรวจมีไม่ถึง ๑๐ คน มีเวลาตรวจเพียงครึ่งวัน จึงเป็นการสุ่มตรวจ และมักไม่พบความผิดปกติ

๒.๙.๓ กระสุนซ้อมรบ

การซ้อมรบของทหาร หากกำหนดว่าจะต้องใช้กระสุนเพื่อการซ้อมรบ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ นัด ก็จะต้องเบิกจากคลังอาวุธหน่วยสนับสนุนการช่วยรบ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ นัด ตามที่กำหนด เมื่อมาถึงหน่วยก็มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ใช้กระสุนไม่หมด กรณีใช้กระสุนไม่หมดก็ไม่ต้องส่งคืนคลังอาวุธ กระสุนเบิกมาแล้วจะตัดยอด จึงเกิดยอดสะสมเมื่อรวมกันแล้วจึงมีจำนวนมาก นอกจากนี้กระสุนที่ร่วงจากการซ้อมรบก็มีเป็นจำนวนมากส่วนนี้ก็มีโอกาสรั่วไหลได้เช่นเดียวกัน

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “อาวุธปืน” หมายความว่ารวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต่ออาศัยอำนาจของพลังงานและส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง

(๒) “เครื่องกระสุนปืน” หมายความว่ารวมถึงกระสุนโคด กระสุนปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ทั้งที่มีหรือไม่มีกรดแก๊ส เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน

(๓) “วัตถุระเบิด” คือ วัตถุที่สามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยฉับพลันในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะสมมาทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัตถุระเบิดนั้น ทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร กับหมายความว่ารวมตลอดถึงเชื้อประทูต่าง ๆ หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกันซึ่งใช้ หรือทำขึ้น เพื่อให้เกิดการระเบิด ซึ่งรัฐมนตรีจะได้ประกาศระบุไว้ในราชกิจจานุเบกษา

(๕) “สิ่งเทียมอาวุธ” หมายความว่า สิ่งซึ่งมีรูปร่างและลักษณะอันน่าจะทำให้หลงเชื่อว่าเป็นอาวุธ

(๖) “มี” หมายความว่า มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครองแต่ไม่หมายความว่ารวมถึงการที่อาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิดที่มีไว้โดยชอบด้วยกฎหมายและตกอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่นซึ่งไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาสิ่งที่ว่านี้มีให้สูญหาย

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๘ ทวิ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) อาวุธปืน เครื่องกระสุน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนของ

(ก) ราชการทหารและตำรวจที่มีหรือใช้ในราชการ

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อ มี ใช้ ส่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดมีเครื่องกระสุนซึ่งมิใช่สำหรับใช้กับอาวุธปืนที่ตนได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ ส่ง นำเข้า มีหรือจำหน่าย ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนสำหรับการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ ซื่อ มี ไซ่ ลั้ง นำเข้า คำ หรือจำหน่ายด้วยประการใด ๆ ซึ่งวัตถุระเบิด เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องถิ่น

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใด ลั้ง นำเข้า หรือค้าซึ่งสิ่งเทียมอาวุธ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจาก นายทะเบียนท้องถิ่น

มาตรา ๗๒ ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสองปี และปรับตั้งแต่สองพันบาท ถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๗๒ ทวิ ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ทวิ ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาท ถึงสี่หมื่นบาท

๒. พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการดำเนินการผลิตอาวุธของผู้รับใบอนุญาต ให้รัฐมนตรี มีอำนาจวางระเบียบการจัดให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการของกระทรวงกลาโหมอยู่ประจำโรงงานของผู้รับ ใบอนุญาต เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติของผู้รับใบอนุญาตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปตรวจสอบสถานที่ทำการ โรงงาน หรือสถานที่เก็บวัตถุหรืออาวุธที่ใช้ในการผลิตอาวุธหรือ อาวุธที่ผลิตขึ้นของผู้รับใบอนุญาต

(๒) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการได้มาหรือจำหน่ายวัตถุหรืออาวุธที่ใช้ในการ ผลิตอาวุธหรืออาวุธที่ผลิตขึ้น

(๓) ตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน หรือสิ่งอื่นใดมา เพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตต้องให้ความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

๓. คำสั่งกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่องระเบียบการเปิด - ปิด การนำสิ่งของเข้าเก็บรักษาความปลอดภัยคลังพลาธิการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้วางระเบียบการเปิด - ปิด การนำสิ่งของเข้าเก็บรักษา ความปลอดภัยคลังพลาธิการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

การเปิด - ปิด คลัง

๑) ในเวลาราชการให้ทำการเปิด - ปิดคลังได้ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ซึ่งผู้กำกับการฝ่าย สนับสนุน ๓ กองบังคับการสนับสนุน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจสั่งการให้ ทำการเปิด - ปิดคลัง โดยให้ตั้งคณะกรรมการเปิด - ปิดคลัง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของตนอย่างน้อย ๒ นาย (เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรอย่างน้อย ๑ นาย) เป็นผู้ดำเนินการ

๒) นอกเวลาราชการ หรือวันหยุดราชการห้ามเปิดคลังโดยเด็ดขาด เว้นแต่ในกรณีเร่งด่วน หรือ ฉุกเฉินอย่างยิ่ง โดยผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน หรือผู้บังคับการ

สนับสนุน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้สั่งการให้เปิดคลังเพื่อจ่ายสิ่งอุปกรณจากคลัง หรือนำสิ่งอุปกรณ เข้าเก็บรักษาในคลังแล้วแต่กรณีและให้เจ้าหน้าที่คลังซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องรับนำเรียนผู้กำกับการฝ่ายสนับสนุน ๓ กองบัญชาการสนับสนุน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนโดยด่วน เพื่อจะได้หมาย เหตุลงในบัญชีคุมต่อไป โดยมีคณะกรรมการ ๓ นาย ซึ่งประกอบด้วย สารวัตรงานคลังพัสดุอากรณภักดิ์ และจตุการ หรือสารวัตรงานศาลตราภักดิ์ หรือสารวัตรงานพาหนะและขนส่ง ฝ่ายสนับสนุน ๓ กองบังคับการ สนับสนุนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณที่ต้องจ่ายหรือรับ แล้วแต่กรณี หรือผู้ที่ทำการแทน สารวัตรหัวหน้างานดังกล่าวที่เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ร้อยเวรผู้ใหญ่และ ร้อยเวรคลังพลาธิการ เป็นผู้เปิด - ปิด คลัง

๓) ให้ฝ่ายสนับสนุน ๓ กองบังคับการสนับสนุน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จัดทำ กระบอกเก็บลูกกุญแจเปิด - ปิด คลัง และจัดหาตู้เหล็กเก็บกระบอกกุญแจจำนวน ๑ ตู้ โดยเก็บไว้ในห้องร้อยเวร คลังพลาธิการบางเขน ฝ่ายสนับสนุน ๓ กองบังคับการสนับสนุน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

๔) ก่อนจะทำการเปิดคลังทุกครั้ง ให้คณะกรรมการเปิด - ปิดคลัง ปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑) ลงชื่อรับกุญแจในสมุดประจำวันกองรักษาการณแล้วตรวจดูดวงตราประทับที่กระบอก กุญแจว่ามีร่องรอยแตกชำรุดและเป็นดวงตราที่ถูกต้องหรือไม่

๔.๒) ตรวจดวงตราที่ประทับประตูลังเช่นเดียวกับข้อ ๔.๑) เมื่อเห็นว่าถูกต้องเรียบร้อยไม่มี พฤติการณ์ที่น่าสงสัยแล้ว ให้เดินตรวจดูรอบนอกบริเวณคลังว่ามีร่องรอยการงัดแงะหรือไม่

๔.๓) เมื่อดำเนินการตามข้อ ๔.๑) และข้อ ๔.๒) แล้ว จึงทำการเปิดคลัง และลงประจำวันไว้ เป็นหลักฐาน

๕) ก่อนจะทำการปิดคลังทุกครั้ง ให้คณะกรรมการเปิด - ปิดคลัง ปฏิบัติ ดังนี้

๕.๑) ยกคัทเอาที่ไฟฟ้าและตรวจดูความเรียบร้อยภายในคลังรวมทั้งวัสดุที่อาจเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดเพลิงไหม้ได้

๕.๒) เมื่อดำเนินการตามข้อ ๕.๑) แล้วให้ทำการปิดคลังโดยใส่กุญแจให้เรียบร้อยแล้ว ให้ประทับดวงตรากุญแจคลัง รวมทั้งเดินตรวจดูรอบนอกบริเวณคลังว่ามีวัสดุที่อาจเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดเพลิง ไหม้ได้หรือไม่ เมื่อเรียบร้อยแล้วก็ให้เอากุญแจคลังเก็บในกระบอกเก็บกุญแจประทับดวงตราแล้วลงประจำวัน ไว้เป็นหลักฐาน

๕.๓)ให้นำกระบอกเก็บกุญแจที่มีดวงตราประทับไว้เรียบร้อยนำเข้าเก็บรักษาไว้ในตู้เหล็ก เก็บลูกกุญแจ แล้วใส่กุญแจให้เรียบร้อยโดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของร้อยเวรคลังพลาธิการ

การรักษาความปลอดภัย

๑) ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคลังพัสดุต่าง ๆ ดูแลทำความสะอาดบำรุงรักษาพัสดุในคลังให้อยู่ใน สภาพที่ดีอยู่เสมอ โดยเปิดคลังทำความสะอาดอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ในเวลาราชการโดยให้อยู่ในความควบคุม ของหัวหน้าหมวดงานพลาธิการที่รับผิดชอบทุกครั้ง

๒) ห้ามมิให้นำวัสดุไวไฟ หรือชนวนติดไฟง่ายเก็บไว้ในคลังโดยเด็ดขาด

๓) ห้ามมิให้สูบบุหรี่ภายในบริเวณคลัง ซึ่งเป็นพื้นที่เก็บวัสดุอุปกรณเป็นอันตราย โดยให้แสดงป้าย ห้ามสูบบุหรี่ติดไว้ให้ชัดเจน

๔) ห้ามมิให้บุคคลภายนอกผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณคลังชั้นในเป็นอันตราย

๔. คำสั่งกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ ที่ ๖๙/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง ระเบียบการเปิดและปิดคลังพัสดุ ออกตามคำสั่งกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ ที่ ๔๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง มาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่เก็บรักษาอาวุธยุทโธปกรณ์และสิ่งของ หลวง

กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ ได้วางระเบียบการเปิดและปิดคลังพัสดุในความรับผิดชอบ เพื่อนำเข้า - ออก ทำความสะอาดหรือการจัดเก็บและตรวจสอบสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

การเปิด - ปิดคลังพัสดุ

๑) วันเวลาราชการให้ทำการเปิดคลังแต่เวลา ๐๘.๓๐ น. และปิดคลังเวลา ๑๖.๓๐ น. โดยให้สารวัตรงานส่งกำลังบำรุง กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ มีอำนาจสั่งให้เปิดหรือปิดคลังตามภารกิจที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งให้เบิก - จ่ายหรือเก็บรักษาหรือทำความสะอาดแล้วแต่กรณี

๒) วันหยุดราชการหรือเวลานอกราชการห้ามมิให้เปิดคลังโดยเด็ดขาด เว้นแต่กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือการสนับสนุนภารกิจเร่งด่วน ผู้กำกับการหรือรองผู้กำกับการ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ ผู้ที่รับผิดชอบงานส่งกำลังบำรุง เป็นผู้สั่งให้เปิด - ปิดคลังแล้วแต่กรณี

๓) การเปิด - ปิดคลังทุกกรณีให้เจ้าหน้าที่คลังผู้รับผิดชอบในการเบิก - จ่าย และการเก็บรักษาสิ่งของหลวงแต่ละประเภทมีหน้าที่เปิด - ปิดคลังตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ โดยมีรองสารวัตรงานส่งกำลังบำรุง กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ ที่รับผิดชอบงานคลังและพัสดุ เป็นผู้ควบคุมกำกับดูแลเปิด - ปิดคลังทุกกรณี

๔) การเก็บรักษาลูกกุญแจคลัง งานส่งกำลังบำรุงจัดหาตู้เหล็ก จำนวน ๑ ตู้ เพื่อใช้เก็บรักษาลูกกุญแจคลังสรรพาวุธและลูกกุญแจคลังพลากันท์/พัสดุ โดยให้สารวัตรงานส่งกำลังบำรุง กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ หรือผู้รักษาราชการแทนเป็นผู้เก็บรักษาลูกกุญแจตู้เหล็กอีกชั้นหนึ่ง

๕) การรับ - ส่งมอบลูกกุญแจคลัง งานส่งกำลังบำรุง จัดทำสมุดควบคุมการรับมอบลูกกุญแจจำนวน ๑ เล่ม เพื่อบันทึกการรับมอบโดยให้มีรายละเอียดวัน เวลา การรับ - ส่งมอบ ลายมือชื่อผู้รับ ผู้มอบและภารกิจที่ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เปิด

การรักษาความปลอดภัย

๑) งานส่งกำลังบำรุง กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรภายในงานส่งกำลังบำรุงแต่ละวันทำหน้าที่เวรคลังอีกครั้งหนึ่ง โดยให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

๑.๑) นอกเวลาราชการและวันหยุดราชการให้ตรวจสอบความเรียบร้อยกุญแจเปิด - ปิดคลังพัสดุทุกคลังรวมถึงพื้นที่บริเวณภายในโดยรอบอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง

๑.๒) กรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือสนับสนุนภารกิจเร่งด่วนนอกเวลาราชการหรือวันหยุดราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้มีหน้าที่ขอเปิดคลังจากผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ และลงชื่อผู้รับลูกกุญแจคลังจากผู้รับผิดชอบพร้อมแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการเบิก - จ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภทนั้นทันทีให้ทันต่อสถานการณ์

๒) เจ้าหน้าที่คลังพัสดุผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการเบิก - จ่าย การเก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์ทุกประเภท ให้ทำการเปิดคลังเพื่อตรวจสอบ ทำความสะอาด จัดเก็บสิ่งอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง โดยให้ถือปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ ๓๔ (เดิม) บทที่ ๘ ว่าด้วยคำแนะนำการรักษาคลังพัสดุ สำหรับคลังเก็บรักษาเครื่องกระสุนปืน ขนวน วัตถุระเบิดชนิดต่าง ๆ ให้

ตรวจสอบความผิดปกติกวควบคุมอุณหภูมิภายในคลังตามกรรมวิธีการเก็บรักษาวัตถุระเบิดอันตรายและรักษาระดับน้ำในร่องกักเก็บน้ำลดอุณหภูมิภายในมิให้แห้งขาด

๓) ห้ามบุคคลภายนอกที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เข้าไปภายในบริเวณคลังพัสดุซึ่งเป็นพื้นที่หวงห้าม โดยไม่ได้รับอนุญาต

๔) ห้ามบุคคลที่มีชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเข้าภายในคลังชั้นในโดยเด็ดขาด หากผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปเพื่อกิจการของราชการหรือผู้ได้รับอนุญาตให้เบิกสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ บุคคลนั้น ไม่มีสิทธิ์เดินชมหยิบยกหรือคัดเลือกสิ่งอุปกรณ์ตามความต้องการ

๕) ห้ามนำเชื้อเพลิง วัตถุไวไฟ หรือสิ่งเป็นชนวนติดไฟได้ง่ายเก็บไว้ภายในคลังโดยเด็ดขาด

ข้อพิจารณา

จากข้อเท็จจริงตามที่ได้กล่าวมาโดยลำดับ สามารถจำแนกประเด็นที่จะพิจารณาออกได้ ๕ กรณี ได้แก่

กรณีที่ ๑ การบังคับใช้กฎหมายและนิรโทษกรรม การครอบครองอาวุธโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธปืน และสิ่งเทียมอาวุธปืนนั้น มีพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ตลอดจนกฎ ระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดสิทธิในการครอบครองอาวุธในแต่ละประเภทว่าส่วนราชการใด หรือบุคคลใดที่สามารถครอบครองได้ แต่จากข้อเท็จจริงพบว่ามี การลักลอบการครอบครอง หรือ ทำการค้าอาวุธโดยเฉพาะที่เป็นอาวุธสงครามที่ผิดกฎหมาย โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากการละเลยของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมกำกับ ดูแลให้เป็นไปตามบังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และจริงจัง สมควรที่รัฐบาลจะได้กำหนด เป็นนโยบายสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการค้าอาวุธสงคราม โดยกำหนดให้เป็น “ปีแห่งการรณรงค์กวาดล้างอาวุธสงคราม”

นอกจากการกำหนดให้เป็นปีแห่งการรณรงค์กวาดล้างอาวุธสงคราม โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง ซึ่งจะสามารถป้องกันปัญหาการค้าอาวุธสงครามได้ในระดับหนึ่งแล้ว แนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการค้าอาวุธสงครามอีกประการหนึ่ง ที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป คือ ด้วยเหตุที่ในปัจจุบันมีผู้ที่ครอบครองอาวุธสงครามซึ่งกฎหมายไม่อนุญาตให้ผู้ใดครอบครองไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งเพื่อการสะสม หรือการเตรียมการนำเอาอาวุธสงครามมาเพื่อก่อเหตุร้าย หรือเพื่อการอื่นใดก็ตาม โดยการครอบครองมีโทษทางอาญาทั้งจำคุกและปรับ ดังนั้นหากภาครัฐมีนโยบายให้ผู้ครอบครองอาวุธสงครามเหล่านั้นนำอาวุธสงครามมามอบให้กับทางราชการ โดยเสนอเป็นกฎหมายนิรโทษกรรมให้แก่ผู้ที่นำอาวุธสงครามที่มีอยู่ความครอบครองโดยการนำมาคืนแก่ทางราชการไม่ต้องมีความผิดและไม่ต้องรับโทษ ก็จะทำให้สามารถทราบถึงจำนวนอาวุธสงคราม มีการจัดทำทะเบียนอาวุธสงครามที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและสามารถลดจำนวนอาวุธสงครามนอกระบบลงได้ ทั้งนี้ ในกฎหมายนิรโทษกรรมดังกล่าว จะต้องมีการกำหนดโทษที่ชัดเจนด้วยว่าหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลานิรโทษกรรมแล้ว หากยังมีผู้เจตนาครอบครองอาวุธสงครามโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จะต้องได้รับโทษสถานหนัก และหน่วยงานที่รับผิดชอบจำต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัดและจริงจัง ประการใด อย่างไรด้วย

กรณีที่ ๒ การสกัดกั้นเส้นทางการค้าอาวุธสงคราม การค้าอาวุธสงครามส่วนใหญ่มักจะพบตามแนวชายแดนของประเทศไทย โดยมีเส้นทางจากชายแดนที่ติดกับประเทศกัมพูชา เพื่อไปขายให้กับชนกลุ่มน้อยของประเทศพม่า การค้าขายอาวุธสงครามลักษณะนี้จะเป็นการนำไปแยกกับยาเสพติด ประกอบกับประเทศเพื่อน

บ้านมีการกำหนดโทษและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและอย่างรุนแรง และประเทศไทยขาดความเข้มงวดในการตรวจจับอาวุธสงคราม ทำให้อาวุธสงครามมีการรั่วไหลเข้ามาในประเทศไทยได้โดยไม่ยาก ซึ่งเส้นทางการลำเลียงอาวุธสงครามดังกล่าว มักจะไม่ค่อยมีด่านตรวจมากนัก ด่านตรวจจะมีมากในเส้นทางขาลง คือ จากเชียงราย เชียงใหม่เข้ากรุงเทพฯ ทำให้ผู้ที่ขนอาวุธสงครามผ่านได้ไม่ยาก นอกจากนี้ในการตรวจรถยนต์ต้องสงสัย ในทางปฏิบัติมีช่องโหว่โอกาสหลายประการที่ทำให้มีการปล่อยปลະละเลยไม่ตรวจรถยนต์บางประเภท เช่น รถยนต์ที่ติดตราราชการ รถยนต์ที่มีน้ำขบวน รถยนต์ยี่ห้อที่มีราคาแพง รถโดยสาร เป็นต้น นอกจากนี้ รถบรรทุกที่บรรทุกพืชผลทางการเกษตร หรือรถคอนเทนเนอร์ที่มีการปิดประตูบรรทุกของอย่างแน่นหนา ก็มีข้อจำกัดในการตรวจสอบ เนื่องจากต้องรับผิดชอบในการเก็บคืนให้เหมือนเดิม และอาจเกิดความเสียหายในขณะที่ตรวจค้น จึงเป็นช่องทางให้อาวุธสงครามเล็ดลอดไปได้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรมีข้อเสนอให้เพิ่มด่านตรวจอาวุธสงครามควบคู่กับยาเสพติด และควรมีการมีอุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการตรวจค้น เช่น เครื่อง X-ray ยานพาหนะ เป็นต้น โดยรัฐจะต้องสนับสนุนงบประมาณเพื่อการนี้เพียงพอ

กรณีที่ ๓ อาวุธสงครามสูญหายไปจากคลังอาวุธของส่วนราชการ หน่วยงานต่างๆ ทั้งทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการอื่นๆ ที่มีอาวุธสงครามไว้ในครอบครองต่างมีกฎ ระเบียบในการควบคุม ดูแล การเบิกจ่าย และมาตรการในการดูแลรักษาคลังอาวุธของส่วนราชการต่าง ๆ อยู่แล้ว จากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีชาวอาวุธสูญหายไปจากคลังอาวุธของส่วนราชการอยู่ตลอด โดยในคลังอาวุธของส่วนราชการแต่ละแห่งมีอาวุธสูญหายไปเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการสำรวจอาวุธที่มีอยู่ ถึงแม้ส่วนราชการจะมีระเบียบในการควบคุมคลังอาวุธที่ชัดเจน เช่น คำสั่งกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๘๐/๒๕๕๒ เรื่องระเบียบการเปิด - ปิด การนำสิ่งของเข้าเก็บรักษาความปลอดภัยคลังพลาธิการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน คำสั่ง กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ ที่ ๔๗/๒๕๕๓ เรื่อง มาตรการรักษาความปลอดภัยสถานที่เก็บรักษาอาวุธยุทโธปกรณ์และสิ่งของหลวง แต่ในทางปฏิบัติยังมีช่องว่างให้อาวุธสูญหายไป ดังกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ลักลอบนำอาวุธสงครามจากคลังเก็บไปจำหน่าย เช่น กรณีอาวุธสูญหายที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จังหวัดอุดรธานี และอาวุธสงครามของกองพันทหารราบที่ ๑ ค่ายธนะรัชต์ อำเภอบรรพตพิสัยสูญหายหรือเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีความประมาทเลินเล่อ ไม่ได้ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ควบคุม เป็นเจ้าหน้าที่ระดับล่างที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบที่ไม่เพียงพอ จึงเห็นควรมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่มีอาวุธสงครามอยู่ในความครอบครองสำหรับการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ทุกแห่ง ทำการสำรวจตรวจสอบจำนวนอาวุธสงครามในคลังอาวุธอย่างสม่ำเสมอว่าครบถ้วนหรือไม่ หากมีการสูญหายให้รีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของแต่ละหน่วยงานรับทราบ นอกจากนี้ควรมีมาตรการในการควบคุมการเบิกจ่าย และการรับคืนอาวุธสงครามอย่างมีระบบชัดเจน รวมถึงให้มีการตรวจนับอย่างสม่ำเสมอที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกหน่วยงาน

กรณีที่ ๔ กระสุนที่ใช้ในการฝึกซ้อมรบซ้อมยิงของส่วนราชการ กระสุนปืน เป็นส่วนประกอบสำคัญควบคู่กับอาวุธปืน จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้ จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ นอกจากกระสุนปืนที่หลงเหลือและเล็ดลอดมาจากสมัยสงคราม ซึ่งในปัจจุบันน่าจะหลงเหลืออยู่ในปริมาณไม่มากนัก ประเด็นที่สมควรให้ความสำคัญและนำมาพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง คือ กระสุนที่ใช้ในการฝึกซ้อมรบซ้อมยิงของบรรดาส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งหากเหลือจากการฝึกซ้อมแล้วไม่ส่งกลับคลังอาวุธ ก็จะทำให้เกิดการเหลือสะสม อาจเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ลักลอบนำกระสุนที่เหลือจากการฝึกซ้อมรบซ้อมยิงไปจำหน่าย หรือไปใช้ในทางที่มิชอบ ดังนั้น ในการฝึกซ้อมรบซ้อมยิงปืนของแต่ละหน่วยงาน จึงควรมีการจัดทำแผนการฝึกซ้อมรบซ้อมยิงที่ชัดเจน การทำบัญชีในการเบิกจ่ายกระสุนที่ทำการ

มีกิจกรรมซับซ้อนยิ่งอย่างรัดกุม รวมทั้ง การควบคุมจัดการกับกระสุนที่ใช้การไม่ได้ กระสุนที่เหลือใช้จากการ ช้อมรบ ช้อมยิง อย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการรั่วไหลด้วย

กรณีที่ ๕ การควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิตอาวุธเอกชน ถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิต อาวุธเอกชน แต่จากข้อเท็จจริง คือ มีเพียงนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย และนายทหารชั้นประทวน ๑ นาย รวมเป็น ๒ นาย ประจำอยู่ที่โรงงานทำหน้าที่ตรวจสอบในการผลิตอาวุธ ซึ่งมีจำนวนน้อย จึงง่ายต่อการให้สินบน เจ้าหน้าที่ และเมื่อพิจารณาจากกระบวนการในการผลิตอาวุธที่มีความซับซ้อน จึงเป็นโอกาสให้โรงงานผลิตอาวุธ ใช้ช่องว่างดังกล่าวในการกระทำการทุจริตได้ จึงควรเพิ่มมาตรการในการตรวจสอบการผลิตอาวุธของโรงงานผลิต อาวุธเอกชน ให้มีความรัดกุมและเคร่งครัดกว่าในปัจจุบัน โดยอาจเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบ การผลิตเครื่องกระสุนให้เหมาะสม และให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระยะเวลา ที่กำหนด รวมทั้งการจัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือระบบอัตโนมัติในการบันทึกข้อมูลจำนวนเครื่องกระสุนที่ผลิต เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะ

การค้าอาวุธสงครามที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบค้าอาวุธสงครามโดยการนำเข้ามาจาก ต่างประเทศ หรือการค้าอาวุธสงครามที่เกิดจากการลักลอบจากคลังแสงของทางราชการก็ตาม จะต้องมียาหน้าที่ ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับการค้าอาวุธสงคราม จึงเห็นสมควร เสนอให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ หรือการกระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๑๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต เกี่ยวกับการค้าอาวุธสงคราม ดังนี้

๑. มาตรการในทางนโยบาย

๑.๑ ให้รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการค้าอาวุธสงคราม โดยกำหนดให้เป็นปีแห่งการรณรงค์กวาดล้างอาวุธสงคราม

๑.๒ ให้รัฐบาลผลักดันกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่มีอาวุธสงครามที่ผิดกฎหมายไว้ในครอบครอง และได้นำมามอบให้กับทางราชการ

๒. การสกัดกั้นเส้นทางการค้าอาวุธสงคราม

๒.๑ ให้มีการเพิ่มจำนวนจุดสกัด จุดตรวจอาวุธสงครามและยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกบริเวณ พื้นที่ที่มีความเสี่ยง

๒.๒ ให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ ในการตรวจจับอาวุธสงครามและยาเสพติดที่มีเทคโนโลยีทันสมัย เช่น เครื่อง X-ray ยานพาหนะ เป็นต้น

๓. การควบคุม กำกับดูแลที่อาวุธสงครามอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานราชการ

๓.๑ ให้หน่วยงานที่มีอาวุธสงครามอยู่ในความครอบครองสำหรับการปฏิบัติราชการตามอำนาจ หน้าที่ทุกแห่ง ทำการสำรวจตรวจสอบจำนวนอาวุธสงครามในคลังอาวุธ ว่าครบถ้วนหรือไม่ หากมีการสูญหาย ให้รีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของแต่ละหน่วยงานรับทราบ รวมทั้งให้มีมาตรการในการควบคุมการเบิกจ่าย

และการรับคืนอาวุธสงครามอย่างมีระบบชัดเจน รวมถึงให้มีการตรวจนับอย่างสม่ำเสมอที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกแห่งทุกหน่วยงาน

๓.๒ ให้ผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้าหน่วยงานที่มีคลังอาวุธอยู่ในความรับผิดชอบ ต้องรับผิดชอบโดยตรงทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัย กรณีอาวุธในคลังสูญหาย รวมทั้งให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของหน่วยงานต้องร่วมรับผิดชอบอันเนื่องมาจากรณีดังกล่าวด้วย

๓.๓ ให้ส่วนราชการที่มีการมีการจัดทำแผนการฝึกซ้อมรบซ้อมยิง จัดทำแผนการฝึกซ้อมที่ชัดเจน รวมทั้งมีการทำบัญชีในการเบิกจ่ายกระสุนที่ทำการฝึกซ้อมรบซ้อมยิงอย่างรัดกุม และมีการควบคุมจัดการกับกระสุนที่ใช้การไม่ได้ กระสุนที่เหลือจากการฝึกซ้อม อย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการรั่วไหลด้วย

๔. การควบคุมการผลิตและจำหน่ายอาวุธของเอกชน

๔.๑ ให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมการผลิตอาวุธของโรงงานผลิตอาวุธเอกชน โดยเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการกระทรวงกลาโหมที่ทำหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบการผลิตเครื่องกระสุนให้เพียงพอ และกำหนดให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ดังกล่าวตามระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องมือระบบอัตโนมัติสำหรับบันทึกข้อมูลจำนวนเครื่องกระสุนที่ผลิต เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

๔.๒ ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดให้มีมาตรการในการเฝ้าระวังการซื้อขายอาวุธทางอินเทอร์เน็ตที่เข้มงวด และดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

สำนักมาตรการป้องกันการทุจริต

มาตรการอาวุธสงคราม ๓ mydoc